

De ogen van de Iraanse eigenaresse van de stomerijfonkelen als ze hoort van mijn afspraak met de zoon van de voormalige sjah van Iran. "Bij elk bezoek aan Teheran klampen mensen mij aan met de vraag wanneer Reza Pahlavi terugkeert. Arm en rijk, gelovigen en ongelovigen. Ze zijn de geestelijke leiders zat", verzekert ze mij. "Pahlavi zal zijn eigen volk niet bestelen omdat hij toch al schatrijk is."

De twee bodyguards die 'de jonge sjah' die ochtend escorteren zijn een voorzorgsmaatregel die niets met rijkdom te maken heeft, bezweert Pahlavi als ik hem met haar uitspraak confronteer. De aversie van de geestelijke leiders in Teheran tegenover de monarchie die hij in ballingschap vertegenwoordigt neemt zijn entourage erg serieus. Wekenlang werd ons interview verzet. De locatie kreeg ik pas de avond tevoren te horen.

Reza Cyrus Pahlavi - Zijne Koninklijke Hoogheid voor zijn aanhangers - oogt als een kruising tussen zijn vader, wiens ogen en neus hij heeft, en de nachtclubzanger Tony Bennett. Een speld in de groen-wit-rode kleuren en vorm van Iran siert zijn revers. De zoon van de voormalige sjah Mohammed Reza Pahlavi leeft sinds 1978 in ballingschap. Als tiener liet hij Iran aan de vooravond van de Iraanse revolutie achter zich. Sindsdien heeft hij nooit meer voet op Iraanse bodem kunnen zetten. Zijn heil zocht hij in de Verenigde Staten, waar hij een opleiding tot straaljagerpilot genoot en met zijn vrouw en drie dochters woont.

Koninklijke afstandelijkheid lijkt deze kroonprins vreemd. Pahlavi is vriendelijk en openhartig, een vurig dromer van het land dat hij 27 jaar lang niet gezien heeft. Het ondermijnen van het bewind in Teheran bepaalt zijn dagelijkse agenda. Hij predikt een seculiere democratische toekomst voor zijn landgenoten die in zijn ogen door een klik geestelijke extremisten gegijzeld worden. Vol ongelof en onbegrip volgt hij de weifelende houding van de internationale gemeenschap inzake Irans controversiële nucleaire ambities. Zijn gezicht oogt gekweld als hij wordt herinnerd aan de hooghartige president Mahmoud Ahmadinejad, die onlangs op het podium van de Verenigde Naties de wereld strijdlustig de les las.

Wat vond u van president Ahmadinejads optreden?

Reza Pahlavi: "De heer Ahmadinejad las de wereld de les over tolerantie, vrede en menslievendheid terwijl onder zijn eigen bewind de meest basale mensenrechten elke dag geschonden worden. Hij deed schaaamteloze uitspraken op het wereldpodium van de Verenigde Naties voor een zaal vol gniffelende diplomaten. (zucht) Ik heb geen idee hoeveel aanzien de VN nog hebben. Het gaf aan hoe diep de organisatie gezonken is. Het gaat er niet om of je wel of geen fan van Bush bent, maar of je objectief de fundamenten van terrorisme wilt onderkennen en aanpakken."

"Het gevaarlijkste wapen dat ooit door mensen is gemaakt dreigt in handen te vallen van een regime dat de voornaamste sponsor van terreur is op deze planeet. Ahmadinejad verschuilt zich achter het recht van Iran op nucleaire technologie. Wat hij vergeet toe te voegen is dat Iran dat recht ooit had, maar verspeeld heeft vanwege het gedrag van het regime dat hij vertegenwoordigt. De landen die nu met sancties dreigen, stonden voor de revolutie in de rij om nucleaire technologie aan Iran te mogen verkopen."

'Als deze man de heersende opinie binnen de regering in Teheran vertegenwoordigt, dan koersen we af op een massale confrontatie met Iran', concludeerde een toespreker na afloop van Ahmadinejads persconferentie. Vermoedt u dat ook?

"Een confrontatie is pure winst voor het Iraanse regime. Het Iraanse volk kan ze niets schelen. Ze zijn bereid miljoenen te offeren als het moet. Een militair treffen biedt voor hen een nieuwe mogelijkheid om wereldwijd het vuur op te stoken. In mijn ogen vertegenwoordigt Ahmadinejad een bewind dat op zijn laatste benen loopt en wanhopig pogingen onderneemt om te overleven. Hij hoopt tijd te rekken en een atoombom in handen te krijgen zodat hij tegen de wereld kan zeggen: 'Stay away'. Ondertussen verwacht hij de wereld met verzoenende woorden. De enige regering die bereid is de rug recht te houden, genegen is Iran te isoleren en als de slechterik af te schilderen, huist in Washington."

■ 'De Iraanse bevolking smeekt al jaren een eind aan dit regime te maken.'

De zoon van de sjah predikt de revolutie tegen de 'Hitler in Iran'

Reza Cyrus Pahlavi, de zoon van de voormalige sjah, verliet zijn land als tiener en sinds 1978 heeft hij er geen voet meer kunnen zetten, maar Iran bepaalt nog steeds zijn leven. Dat staat in dienst van het ondermijnen van het regime daar, 'een klik extremisten die mijn landgenoten gegijzeld houdt'. Nu ziet het ernaar uit dat er plots beweging uit onverwachte hoek komt. Niemand minder dan George W. Bush, president van 'de baarljke duivel VS', wil toenadering tot Iran zoeken, al was het maar uit wanhoop over de toestand in Irak.

DOOR JEROEN SCHUITEN

Washingtons ambassadeur bij de VN, John Bolton, suggereert dat de Iraanse leiders kunnen blijven zitten zolang zij hun nucleaire ambities in de ijskast zetten. Dat moet u dan pijn doen?

"Ik ben voor een dialoog die de Iraanse leiders in bedwang houdt, druk op ze uitoefent en hen erop wijst dat ze alle internationale afspraken schenden en mensenrechten met voeten treden. Maar alsjeblieft geen verzoening. Dat is een uiterst gevoelige balans omdat binnen Iran elke handreiking richting dit regime al snel als verzoening geïnterpreteerd wordt. Dat ondermijnt de moraal van het volk en sterkt de leiders. Het Westen is al veel te tolerant geweest. Dat heeft extremisme en fascisme in de hand gewerkt."

Condoleezza Rice belooft directe onderhandelingen zodra Teheran het nucleaire wapenprogramma verifieerbaar laat inspecteren.

"Verzoeningspolitiek heeft nooit tot veranderingen in Iran geleid. President Ahmadinejad kwam bovendien tijdens de zogenaamde gematigde jaren van zijn voorganger Khatami. Het bleek slechts een kwestie van tijd voordat het regime zijn ware gezicht liet zien. Tijdens deze verloren jaren bleek opnieuw dat de internationale gemeenschap niet meent wat ze roept. Als gevolg wordt elke waarschuwing uit de Verenigde Naties of de Veiligheidsraad met een korrel zout genomen. De VN zijn een papieren tijger. Niemand neemt ze meer serieus."

Radicalen en terroristen zien diplomaten alleen maar praten. Dat sterkt ze in hun houding."

De Italiaanse minister-president Prodi vond het juist onbegrijpelijk dat de hoofdpersonen in dit drama, de VS en Iran, nog nooit rond een tafel hebben gezeten.

"Het vreedzaam naast elkaar bestaan interesseert het Iraanse regime niets. Wat de heer Ahmadinejad ook zegt, geloof het niet. Zij zijn op een kruistocht om alles te vernietigen wat hun visie in de weg staat. Die visie

Diplomatiek overleg werkt alleen als je niet contant je standpunt verandert. Daar was de Koude Oorlog op gebaseerd en het was de fundering voor de NAVO. Men hield zichzelf niet voor de gek met wat voor tegenstander het te maken had."

"Natuurlijk bied je ruimte om problemen op te lossen. We hoeven niet met de vinger aan de trekker rond te lopen. Maar Teheran weet onderhand donders goed wat er op tafel ligt. Het probleem is dat ze niets kunnen accepteren. De machtsbasis van de heren Khamenei en Ahmadinejad en hun klik wordt gevormd door de revolutie

tegen is. Het geeft je carte blanche om impliciet te liegen. Als Ahmadinejad werkelijk gelooft in de terugkeer van de twaalfde imam dan zal hij dergelijk gedrag gedogen. De wereld gaat ervan uit dat ze een eerlijke gesprekspartner heeft, maar deze mannen liegen recht in je gezicht!"

In conservatieve Washington-kringen gaan daarom regelmatig stemmen op om Irans nucleaire installaties te bombarderen.

"Ik heb er altijd op gehamerd dat een aanval de verkeerde weg is. Je kunt alleen een positief eindresultaat verwachten als een confrontatie ook het einde van dit regime inluidt. Gelukkig vraagt de Iraanse bevolking hier zelf om. Zij smeken al jaren een eind aan dit regime te maken. Iraniërs vragen zich vertwijfeld af waarom ze genegeerd worden en het Westen ondertussen met hun leiders onderhandelt. Dat is precies wat er gebeurde tijdens het bewind van president Khatami. Het regime kocht daarmee vijf tot acht extra jaren. Nu staan we voor een keuze. Laten we de bommen los in de hoop hun nucleaire ambities af te remmen, waarbij het bewind in het zadel blijft, of steunen we het Iraanse volk in hun opstand? Die laatste optie is veel goedkoper, sneller en verstandiger."

Iraakse ballingen beloofden ook een dankbaar Iraaks volk na de bevrijding. Velen bleken uiteindelijk een eigen agenda te hebben of na jaren ballingschap een onjuist beeld van hun thuisland te hebben.

"Het front ligt in Iran. Zij die in Iran leven en de pols van de straat voelen leiden de strijd. We kunnen echter niet verwachten dat zij het karwei klaren zonder hulp van buitenaf. Daar komen de diaspora en de oppositie buiten de landsgrenzen om de hoek kijken. Ik broed niet op wilde invasieplannen maar steun medestanders binnen Iran daar waar gevraagd. En zij vragen veel meer steun dan ze momenteel krijgen. Met name van de internationale gemeenschap."

Zijne Koninklijke Hoogheid Reza Cyrus Pahlavi: Mijn boodschap aan conservatief Amerika is duidelijk. Laat je aanvalsplannen in de kast. Ze zullen allemaal falen

is een sjiitisch kalifaat in de hedendaagse moderne wereld. En dan niet alleen in Teheran en zijn directe omgeving, maar ook in Washington, Parijs en Londen. (lacht) Het is olie en water. Valt dat te mengen? Ik denk het niet. Vele Europeanen beseffen nog niet dat er een val gezet is. Zelfs de paus kan niets meer zeggen zonder de wind van voren te krijgen. Hoe ver wil je dit laten gaan?"

"De positie van president Bush is ten minste duidelijk. Zijn aanbod ligt al twee jaar op tafel en Teheran weet precies waar hij staat."

naire garde, de revolutionaire instituties en de extremisten in de straten van bijvoorbeeld Libanon. Als zij nu bakzeil halen dan verliezen ze die achterban. Dat kunnen ze zich niet veroorloven."

De onderhandelingen worden gevoerd alsof Teheran deze crisis echt wenst te bezweren.

"Binnen de islam bestaan zoiets als taqiya. Een moslim kan oprecht een toezegging veinzen waar hij niet in gelooft, of zelfs fel

Hebt u een achterban in Iran? Bepaalde beleidsmakers in Washington, met name binnen het ministerie van Buitenlandse Zaken, lijken daaraan te twijfelen.

"Mijn invloed is het grootst onder Iraanse vrouwen en de jeugd. Dat komt omdat mijn visie het dichtst bij hun realiteit staat. Ik ben een moderne man, geloof in contact met de buitenwereld. Natuurlijk moeten we praten over vrijheid, mensenrechten en democratie, maar ik heb ook oog voor de dagelijkse problemen die op hun bord liggen; werkloosheid, onderwijs, armoede, prostitutie, noem het maar op. Jongeren beseffen dat ik niet alleen een ideaal ahang en met de Iraanse vlag zwaai, maar oplossingen bied. Deze steun is me dierbaar omdat deze generatie, de 15-, 18-, 21-jarigen, de toekomst van Iran zal bepalen."

De Iraanse oppositie buiten de landsgrenzen, waar u deel van uitmaakt, was lang machteloos verdeeld tussen monarchisten, republikeinen, communisten en islamisten. Hoe is die situatie nu?

"Het tij is gekeerd. Alle partijen beseffen dat ze individueel geen vuist kunnen maken. Het is een kwestie van *united we stand, divided we fall*. We moeten Goliath trotseren. Dat lukt niet als we sektarisch en ideologisch verdeeld blijven. Wat is de consensus? Een seculier, democratisch systeem, territoriale integriteit, een constitutie gegrondvest op mensenrechten en een scheiding tussen religie en de overheid. De buitenwereld ziet met eigen ogen dat met Ahmadinejad een tweede Hitler is opgestaan. De bereidheid neemt toe om hard tegen hem op te treden. Dat kan enorme aantallen slachtoffers onder Iraniërs tot gevolg hebben. Tenzij de oppositie het gat vult."

Hoe kan de internationale gemeenschap een opstand in Iran bespoedigen?

"Door confrontatie, druk uitoefenen en ondersteuning. Confronteer het regime overall waar het boze plannen heeft, of het nu Afghanistan of Libanon is. Neutraliseer die dreiging meteen. Dat geeft een duidelijk signaal aan Teheran dat we weten wat ze van plan zijn en ze nergens ruimte zullen gunnen. Hoe voer je pressie uit op de regering? Door afgewogen toegespitte sancties die de leiders economisch en politiek persoonlijk raken. Bevries hun banktegoeden, leg ze een reisverbod op. En ten slotte moeten we dissidenten en de oppositie steunen opdat zij het systeem van binnen uit kunnen verlammen. Dat moet hand in hand gaan met een internationale gemeenschap die de rug recht houdt en het gedrag van dit regime niet langer tolereert."

Velen zijn van mening dat we Iran wel in bedwang kunnen houden, met of zonder atoomwapens.

"Laten we realistisch zijn. Zo'n strategie zit vol gaten. De daders zijn vaak diegene die naar buiten toe een hard standpunt innemen maar in de praktijk een oogje toeknippen. Ik leef lang genoeg om te beseffen dat zaken doen vaak belangrijker is dan principes naleven. Tijdens de Koude Oorlog was er een duidelijke scheidslijn die men niet durfde te overtreden. Waar ligt die scheidslijn vandaag de dag? In mijn ogen ligt die lijn tussen een geciviliseerde westerse wereld die vrije meningsuiting en tolerantie predikt en een radicale stapelgekke wereld die iedereen wenst uit te roeien die hun visie niet deelt. Wij houden ze een wortel voor terwijl zij ons allemaal wensen af te slachten. Moet de keuze nog duidelijker worden?"

"Mijn boodschap aan conservatief Amerika is duidelijk. Laat je aanvalsplannen in de kast. Ze zullen allemaal falen. Iraniërs zijn trots en nationalistisch. Ook ik zou me beledigd voelen en waarschijnlijk een vijandige houding aannemen. Richt je pijlen op het regime! Zet ze onder druk en creëer ademruimte voor de Iraniërs zodat zij verandering in gang kunnen zetten."

U wordt regelmatig omschreven als een geschikt leider voor een overgangsoverheid.

"(glimlacht breed) Mijn missie bestaat uit het ondersteunen van het Iraanse volk in hun zoektocht naar vrijheid en het teweegbrengen van de val van dit regime. Die dag beschouw ik als de eindstreep in mijn politieke carrière. Zodra een democratisch seculiere regering is geïnstalleerd, kunnen Iraniërs naar de stembussen. Mocht men mij dan een prominente rol in Irans toekomst willen geven, dan zou dat de hoogste eer zijn."

redactioneel afval

Maandag

Chocoladeoorlog

Wapenstilstand heeft voor een oorlog gezorgd in leper. Tussen de chocolatiërs welteverstaan. Vooral de manier waarop handelaars in de dagen rond 11 november de, meestal Britse, toeristen hardhandig naar hun winkel lokken, bezorgt het stadsbestuur het schaamrood op de wangen.

Toeristen die nietsvermoedend een pralinewinkel binnenstappen worden bij de mouw gepakt, krijgen een mompelend 'wrong shop' te horen en worden vervolgens naar de juiste winkel, die van de concurrent, gebracht.

Het stadsbestuur heeft winkeliers verboden om voortaan nog klanten aan te spreken.

Dinsdag

Studenten zoeken pulp in buitenland

Paniek aan de VUB. Naar jaarlijkse traditie wilden de studentenclubs ook dit jaar de schachten tijdens hun doop besmeuren met bietenpulp. Maar omdat het doopseizoen al in volle gang is én omdat ook andere universiteiten de geneugten van het stinkende goedje ontdekt hebben, was er in de suikerfabriek van Tienen geen gram bietenpulp meer te vinden. De wanhoop nabij gingen de doopmeesters de pulp dan maar in Nederland zoeken.

Woensdag

'Het is goed voor één keer'

Soms loont moed. Een vrouw die in

Oudergem aan het parkeren was, werd aangereden door een andere auto. De chauffeur kwam onmiddellijk op de vrouw af en eiste haar handtas en gsm. Ondanks de dreigende revolver die de man in zijn handen had, hield de vrouw voet bij stuk en weigerde ze haar bezittingen af te geven. Zoveel lef kon de dief blijkbaar wel appreciëren. "Het is goed voor één keer", zei hij en hij verdween.

Donderdag

Proces over hoederecht hond

Gabriël Werrebrouck doet zijn beklag bij VTM. De man is al vijf maanden in een proces verwickeld met zijn ex-man over het hoederecht van hun hond. Werrebrouck kocht zijn oogappel, de yorkshireterriër Tommy, vier jaar geleden. Een jaar later trouwde hij. Ondertussen is zijn echt-

genoot met de noorderzon én de hond verdwenen. "Hij beweert dat ik hem Tommy als kerstgeschenk heb gegeven", zucht Werrebrouck. "Maar dat is niet waar. Ik wil co-ouderschap afdwingen."

Vrijdag

'Loveboat' voor rijke Chinezen

Het is wat duurder dan een contactadvertentie of een huwelijksbureau, maar u krijgt er wel een vakantie voor in ruil. Geïnteresseerden kunnen binnenkort mee met een cruiseschip dat vanuit Shanghai vertrekt. Met aan boord aantrekkelijke dames en welgestelde heren. De boot is in eerste instantie bedoeld voor rijke Chinezen. Wie minder dan 195.000 euro bezit, mag niet mee. Twintig Chinezen kochten al een ticket. Er zijn naar verluidt nog plaatsen vrij.

Stand-up comedy ook.

Canvas schiet met humoristisch scherp in Comedy Casino Royale, de luxe live editie van het gelijknamige Canvas-programma. Kom op 2 december naar de Vooruit in Gent en beleef de beste stand-up comedy LIVE vanop de eerste rij. Lach mee met onze gevestigde stand-uppers, ontdek nieuw vaderlands talent en word geconfronteerd met enkele buitenlandse toppers.

Line-up: Andy Parsons, Alex Agnew, Han Solo, Bert Gabriëls, Adriaan Van Den Hoof, Gunther Lamoot, Jeff Green, e.a.

Comedy Casino Royale, tickets en info: www.vooruit.be

delta lloyd

canvas
Mag het iets meer zijn